

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč

«EDINOST» izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 20 kr. — Poslanice številke pri upravnistvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 8 kr. — Naročila, reklamacije in izjave prejema Upravištvu «via Zonta 5».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via S. Lazzaro» Tip. Huala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Poslanice iz tujine in poslanice za zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Vabilo na naročbo!

K malu konča «Edinost» šesto leto svojega obstanka. Število naših naročnikov, prijateljev in dopisnikov se je v tem letu zdatno pomnožilo, in toraj zaupno gledamo v prihodnost. Vsak slovenski razumnik in domoljub pripozna, da je našemu ljudstvu na Primorskem silno potreba glasila, katero njegove narodne in gnotne interese zastopa, — in temu glasilu najprimernejši sedež je Trst, glavno mesto treh dežel, središče visocih državnih oblastnij, inteligence, trgovine in prometa. Tukaj tudi našincem preti največ nevarnosti, da se potujčijo, zato jih ne smemo puščati brez stražnika na braniku.

Kakor do sedaj, tako bo uredništvo «Edinosti» tudi v novem letu po svoji moči delovalo za omiko, pravice in blagostanje milega naroda. Kolikor več si pridobi sodelalcev pri delu, toliko boljša tvarina se bo ponujala bralcem. Vsem dosedanjim pomočnikom srčna zahvala pa tudi prošnja, naj nam zvesti ostanejo ter druge pridobivajo. Več delalcev več opravi, in v «edinosti je moč»! — Prihodnje leto bo obhajal Trst veliko slavnost, — 500 letnico svojega združenja z našo državo. Vsa Avstrija bo oči sem obračala. Imeli bomo veliko razstavo, mnogo tisoč Slovencev in tujcev nas pride v poletnih mesecih obiskat. Obilno zanimivega in novega bo t. daj «Edinost» imela svojim bralcem povedati; in truditi se hočemo, da jih zadovoljimo.

Vabimo toraj vladno na naročbo za novo leto. Naj se nam nobeden sedanjih naročnikov ne izneveri, in naj se mnogo novih oglasi. «Edinost» je gledé velike oblike in drobne tiska najcenejši slovenski list, ter pridobuje mnogo raznoerstnega berila. Cena listu ostane dose-danja, — 4 gld. 40 kr. za vse leto. Pa tudi tisti, kateri v obrokih plačujejo, bodo jo dobivali v prihodnje po enakej ceni; stala bo za polu leta 2 gld. 20 kr. za četrt leta 1 gld. 10 kr.

A vsak naročnik mora, kakor je navada pri vseh časnikih, naprej plačevati; na vero lista ne moremo dati, da se vsakej neprilichnosti izognemo.

Denarji naj se edino opravištvu (via della Zonta št. 5) pošiljajo, in samo po nakaznicah. V tabakarnah v Trstu se prihodnje leto posameznim številkam cena zniža na 7 kr., in to s tem namenom, da bo siromasnejim našim delalcem lažje mogoče, časnik si kupovati.

Po želji izrečenej od mnogih strani, izhajala bo «Edinost» po novem letu

vsako saboto. Še enkrat vabimo k obilnej naročbi! Uredništvo in Opravištvu «Edinosti».

O požarnem davku.

Iz Planine, 13. decembra.

Gosto se čuje tužna beseda požar! Nje osode polni pomen pri nas najbolj pozna borni kmetiški gospodar. Njemu je požar mnogokrat vse njegovo imetje popolnoma uničil, njega celo na beraško palico spravil. Tako je grozni požar dostikrat zakrivil, da so cele vasi, da občine, zgubile vse svoje imetje in se nikdar več niso do prejšnjega blagostanja povzdignole. —

In uzrok temu, kda tiči? Dotični pogoreli niso bili zavarovani, ali ako so bili, niso ob času zavarovanja ponovili; niso noveev za to si pripravili ali pripraviti mogli.

Res je! malomarnost je naj večkrat tega kriva, kajti ni v istini nemogoče, ampak le težavno je novee za plačilo zavarovanja si pripraviti. Jedenkrate ali dvakrate naj naš gospodar pusti krémo na strani; naj pozabi na glazek «kratkega» — in denar bode skupaj. Spal bode lahko bolj brezskrbno in o slučaju nesreče dobode, ako ne dovolj, vsaj nekoliko noveev za pomoč! Ali kakor drugod, tudi tukaj ne more on stare navade opustiti. Pravi, potreben sem kapljice, tako delam, kakor živina; trudim se po dnevi in po noči, — zakaj si bom novee za nepotrebno zavarovanje hranil? Vsaj moj ded in oče tudi nista bila zavarovana, pa vendar nista pogorela. Bog in sveti Florijan bodeta tudi mene nesreče varovala!

Vsaj ga poznate našega borega kmeta. Ako mu še bolj trobimo, to in tako je bolje, — ne veruje tako hitro. Posebno kar se gospodarske stvari tiče, ima on kaj trdo glavo. On ve in zna vse bolje, nego drugi. O tej zadevi pa tudi naj večkrat nema zaupanja do zavarovalnic. Vsaj jih je v istini toliko, kolikor «kobilice v hudej letini». Navadno lazijo po deželi še malo pridni, lažnjivi zastopniki takih društev, koji ljudstvo sleparijo; kajti ali so društva sama ob sebi malo vredna, ali pa si ti zastopniki še za svoj račun žep polnijo. In tako je zaupanje kmeta popolna izginolo, ker mnogo takih društev ob času požara ni nobenega odškodovanja izplačalo. So tudi nekatera društva, koja popolno pravilno in hvale vredno postopajo. Ali vsa ta ne dadé našim gospodarjem povoda, da bi se v obče zavarovali. Ako pa tega ne storé, revščina pri tako mnogih in velikih požarih — ogromna postane, in siromakov, beračev bode neštevilno. Kar bi pa ne bilo, — ako bi moral vsak kateri zavarovan biti!

Bi ne bilo tukaj na mestu, — ako bi veleslavna visoka vlada to stvar sama v roke vzela? Bi s tem ne skrbela za blagostanje in za srečno prihodnost našega kmeta, zvestega državljanja?

Akopram mnogo davkov zdaj pobirajo o. kr. davkarije, ki prej niso o njih področje spadali, zakaj bi se še davek zoper škodo požara pri davkariji ne pobiral? Gospodov uradnikov, mislim, bode tudi potem še dovolj za ta posel pri davkarjih. Ne bi trebalo drugih! In ker bi vsak primoran bil, davek za požar plačevati, — kaj majhna svota bi bila od 100 gl. za plačilo. Kajti ako bi se na priliko od 100 gl. zavarovalnega zneska pobiralo le 5—10 kr. — prišli bi milijoni skupaj. Gospodar bi pri vsem tem mnogo manj plačeval, nego pri katerem koli društvu, ker niti jedno zavarovalno društvo tega storiti ne more, tudi noče, kajti brez dobička ne dela nobeno! In bodi si dobiček še tako majhen in nezaten, — (kar pa tako ni), — mi ga nemamo, v druge roke, koje ga za se rabijo, pride in nam tako nič ni koristen.

Posebno pomenljivo in koristno bi bilo pri tej vpeljavi, da bi vsak moral biti zavarovan! In akopram bi se davek ob času ne plačal, odškodnina morala bi gotova biti, ker davke plačati se mora, naj bode uže prej ali pozneje! Nastopki tega bili bi kaj lepi: veleslavna visoka vlada bi mnogo noveev nad odškodnino nabrala; tiste lahko na drugih davkih odpisala, ali za druge dobre namene rabila. Od požara poškodovani bi ne bili več berači, ker odškodnina bi bila gotova. In tako bi se dalo mnogo dobrih in lepih nastopkov naštetiti, kateri bi iz tega izvirali!

Namen teh mojih vrstic je želja in prošnja: Naj bi naši velecenjeni državni poslanci prav zdaj ko hode prilika in se bodo vsled grozne nesreče po požaru gledališča na Dunaji

jedni in drugi nasveti za varnost občinstva stavili, — to stvar presodili in pretresli. Oni so o tem izkušeni, izvedeni možje. Njim je izročeno naše blagostanje, katero tudi po vsej svoji moči zastopajo. Oni najbolj vedo, kako in kaj bi se dalo napraviti, da stvar pravo in dobro mesto najde!

Od začetka bi veleslavna visoka vlada imela res mnogo posla, da stvar ureli, pa bi uže izvedenci in strokovnjaki potrebno in pravo učinili. Mnogo težjih reči se je v prav kratkem času izvršilo, ki niso bile tako važne, — zategadelj pa za blagostanje zvestih davkoplačevalcev tudi to lahko po svoji moči pospešuje. To bi ne bilo le v prid nam državljanom, nego tudi državi!

Dostavek uredništva. Nam se dozdeva, da bi to velevažno stvar morali deželni odbori in po njih načrtu deželni zbori v roke vzeti. Birokracija tu ni na pravem mestu. Po postavnjej poti naj bi se vsi posestniki ene dežele složili v edino zavarovalno društvo zoper požare, morebiti tudi zoper točo in živinško kugo. Tako bi stal eden za vse, in vsi za enega. Izključena bi bila vsaka dobičkarija; ako v letu zadene deželo več elementarnih nesreč, plačevali bi več, ako pa je manj nesreč, plačevali bi manj. Stvar bi stala pod kontrolo dež. poslancev, kateri bi pazili, da se nikomur krivica ne godi. Doklade za požare in druge nesreče pa bi se pobirale, kakor g. dopisnik povdarja, z davki vred! — Dokler pa ne dobomo takih zavodov, iščimo zavetje pri dobri in zanesljivi banki «Slaviji» v Pragi.

O groznem požaru na Dunaji,

o katerem smo zadnjič na prvem mestu govorili, vedno donajajo še časniki dolga poročila. Naj pristavimo poslednjemu poročilu še nekoliko besed. — Cesar, kateremu je prvi telegram v Gödölő poročil, da ni noben človek usmrten, bil je silno ganen, ko je dobil drugi telegram; on sam je rekel, da natanjnejših poročil o strašnej nesreči v velikej bridkosti ni mogel do konca prebrati.

V gledišču je zgorel tudi poljski državni poslanec Pengovski s svojo ženo.

V ponedeljek je bil prvi velikanski pogreb; skupali so za 82 mrličev 18 sežnjev dolgo, 14 čevljev široko in 6 čevljev globoko jamo. Okoli jame so stale mrtvaške rakve. Najprej je mrliča blagoslovil proš votivne cerkve dr. Maršal, za njim so prišli na vrsto armenci, potem protestantovski pastori in nazadnje judovski rabinari. Ljudstva je bilo na pokolišči 30.000, bilo je silno potrto; neka žena je zblaznela, začela okrog sebe grizti in vpiti: ogenj, ogenj!

Dokazano je, da je bila te nesreče največ kriva velika nemarnost in nepazljivost, ki je vladala v gledišču, gasilci pa, katerim se je požar prepozno naznačil i so prišli na mesto še le potem, ko nobena pomoč ni bila več mogoča, in ko je bilo uže mrtvo vse ljudstvo v gledišču, niso nič zakrivil, ampak hvalevredno so se vedli ter smrti oteli okoli 130 oseb, ki so splezale na okna in v razpeto mrežo poskakale alj pa po lestvicah smrtnej grozi ubežale.

Dokazano je tudi, da je večidel ljudstva zadela nagla smrt, zadušil ga je namreč gosti dim, ki se je nanagroma nabral v notranjih prostorih, ker ni imel nobenega odduška. Ko so gasitelji hoteli s prva v gledišče prodreti, ugasnole so jim smolnate plamenice i morali so se vrniti, da jih dim ni zadušil. Še le, ko je streha progorela, i dobil dim oddušek, prodrli so gasniki v nekatero kraje gledališča in mrtve iz njega nosili, tola zarad silnega ognja niso mogli

dalje i tudi ne bi nobenemu bili več živnja oteli, ker bili so uže vsi mrtvi. Gasilci so res s početka mislili, da so se vsi ljudje oteli, i tega menjenja je bila baje tudi policija, ker ni vedela, da se je ves dim zavalil v koridore i ljudstvo nanagroma zadušil.

Zelo nesramno i nečloveško je, da levičarji državnega zbora i judovski liberalni časniki pripisujejo to nesrečo vladi in vzlasti grafu Taaffeju, da bi se s tem nepolučenemu ljudstvu prikupili. Ostra preiskava se uže vrši, ko ta razodene, kje je krivda, potem naj se obsodijo oni, ki so nesrečo zakrivil; gorostasna hudobija pa je, iz golega sovraštva in pohlepa po denarji in oblasti natolcevali in obrekovati.

Ker so zidovi zelo razpokani i so se vedno krušili i podirali, zato celo gasilci več dni niso mogli v notranje prostore. Še le ko so zidove podprli, začeli so kopati grobljo, kar še zdaj delajo in nasip izvažajo. Pepel in posip presejajo ter pri tem nahajajo na polu zgorele človeške ude, katere na pokolišči zagrebajo, prstane, zaponke vojaških bodal in ženskih prepasnikov, naprsne igle itd. Cele zagrebe je pepela iz človeških kosti i nesreče še ni konec: mrtvi sicer počivajo v miru, ali v koliko rodovinah vlada žalost, jok i stoki!

Tu so odprta vrata milosrčnosti, i če kaj more lajšati to grozno nesrečo, lajša jo mila roka, ki ubozim zapuščenim darove deli. Tolažljivo je, da svet ubozih ni zapustil, ampak obilo jim deli. Nekoliko darov smo uže zadnjič objavili, naj danes še najimenitnejše pristavimo: Anton Göttel, bankir iz Amerike, ki je bil prav takrat na Dunaju ter je hotel tudi v gledališče iti, pa je po srečnej naključbi bil zadržan, poudaril je 135.000 gld.; francoska družba «Union général» je nabrala okoli 80.000 gld., zastopstvo dunajskega mesta je določilo 50.000 gld., italijanski kralj in kraljica sta poslala 8000 frankov v zlatu; podpisalo se je mnogo velikih i neštevilno malih darov, vsa vsota utegne danes presežati uže en milijon gold.

Poštné hranilnice.

Sedanje ministerstvo je nad tri leta na krmitu, in moramo priznati: v tej kratkej dobi je storilo s pomočjo večine državnega zbora več v blagostanje države, in vzlasti kmetiškega in obrtnijskega stanu, nego vsi njegovi predniki v mnogih letih. Marsikatera potrebna ali zelo koristna naredba pa se še namerjava, ali pripravlja, in se po postavnjej poti k malu uvede. Danes hočemo samo imenovati: poštné hranilnice. G. baron Pino, minister trgovine je dotični načrt uže 23. novembra predložil državnemu zboru, in ne dvojimo, da se sprejme še to zimo, bodi tudi z nekaterimi spremembami, da postane zakon za vso državo. Poštné hranilnice so pri nas tako nova stvar, da se nam potrebno vidi, o njih v poduk naših bralcev uže sedaj nekoliko spregovoriti, ter jih tako rekoč, na to novo imenitno naredbo pripraviti.

Kaj se namerjava z ustvarjenjem poštnih hranilnic? Hoče se ljudstvu prilika in spodbuda dati, da to, kar si je od svojega dobička ali zaslužka pripravilo, hitro in po lahkej poti koristno, t. j. na obresti naloži. Premnogi, vzlasti ljudje nižjega stanu, kar so pridobili, hranijo doma, in denar leži mrtev; pogostoma niti nemajo dobre shrambe, in preti jim nevarnost, da se jim pripravilo ukrade. Do katere hranilnice pa imajo predaljno pot. Drugi ne poznajo one lepe čednosti, ki se imenuje zmernost ali varčnost, — ne morejo goldinarja v žepu trpeti, ako ni uže pri dan priložnosti, izposoditi ga ali v hranilnico dati. Obojim se s poštnimi hranilnicami pomore; prvi najdejo blizu varno shrambo,

kder se jim bo denar h krati množil, drugim pa se v prvej uri, predno jih premoti skušnjava k zapravljanju, ponudi prilika in daje spodbuda, svoje imetje ohraniti. Kajti do *prve sosedne pošte* ne bo daleč, v tem ko je sedaj mnogim do hranilnic po več ur v mesta hoditi. In pošte bodo sprejemale tudi zelo *majhne* zneske, tako da vsak boren posel lahko brž svoje groše vloži, kadar želi, in male vloge bodo mu dajale, predno se je bil nadejal, kapital za stare dni. Ljudstvo se bode učilo čedalje bolj varčnosti. — Dostihdob so bile v Avstriji samo v 324 občinah (mestih, trgih) hranilnice. Silno malo, če se pomisli, da je vsob občin 224931! Na tisoče ljudi ni dobilo prilike, ali ni znalo svojega denarja obrestnosno vložiti. V prihodnje se te razmere na ugodno obrnó. Kajti post imamo v državi uže 4025 in uradnega osebja pri njih prek 13.400! Ne na enkrat, pa *polagoma* postanejo vse te pošte h krati *hranilni zavodi*, in toraj dobomo, ako vračunimo sedanje občinske hranilnice z novimi, v vsem skupaj 4349 *hranilnic*. Imeli jih bomo desetkrat več, nego dosihmal; pa še se bodo množile, ker se vsako leto mnogo *novih pošt* napravi.

Naša avstrijska vlada ni prva, ki stori poskušnjo s postnimi hranilnicami. Na Angleškem, kder biva v denarstvenih zadevah najbolj zvedeni in praktični narod, osnovali so te zavode uže leta 1861. V dveh letih je tam 320.000 ljudi vložilo 40 milijonov goldinarjev. Minolega leta so vloge narastle na 340 milijonov, in število vložiteljev je poskočilo nad 2 milijona. Ta veliki uspeh in napredek je primoral Francoze, potem vlade v Belgiji, v Holandu in naposled na Luškem: da so po izgledu angleških, v svojih državah osnovali poštne hranilnice. Avstrija pride torej z novo naredbo *pozno*, in bo hodila po poti, katero so jej drugi pokazali, in katera je drugim dala uže obilno dobička. — Poštne uradnikov, ki sedaj niso preobloženi, posebno na kmetih, vsled novih opravil, menda ne bo treba pomnožiti; saj se bo delo itak mej tisoč uradov delilo.

Da bi sedanjim hranilnicam pretil propad, tega se tudi ni bati. To potrjuje skušnja na Angleškem. Saj poštne hranilnice ne bodo dajale tako visocih obresti, kakor druge, in denarje v te bodo nosili tudi *drugi*, namreč bolj prosti ljudje delalskih stanov, kateri dosti ne zmorejo in nemajo časa ali prilike, daleč hoditi, ali se večkrat preseljujejo i. t. d. *Veliki* svot poštne hranilnice niti ne bodo sprejemale. Več o tem zavodu povemo ter posamezne določbe pojasnimo, ko iz načrta postane *resnica in zakon*. Pa uže sedaj smemo reči: *Dobro nam dolže nove hranilnice!* Pozdravljamo jih kakor prevažen pripomoček za pomnoženje narodnega imetja. *Zrno do zrna pogača!*

Dopisi.

V Trstu, 11. decembra.

(Trst in njega prihodnost. — Društveno. — Razno.) Naša trgovinska zbornica se je začela gibati; poslala je na Dunaj deputacijo, katera cesarju in ministrom predloži spomenico, v kateri prosi zbornica raznih preuredb, olajšanja, zgradbe železnice itd., kakor je to razvidno mej raznimi vestmi našega lista. — Vse te zahteve so resnično prav važne za povzdigo tržaške kupčije. Nočemo govoriti o železnici, ki bi Trst vezala direktno z notranjimi deželami ter činila potrebno konkurenco južnej železnici; obče znana in pripoznana je ta potreba. Toda važna je ona točka, da bi se morala precej znižati vozina na južnej železnici in še važnejša ona, po kateri se ima skrbeti, da se osnujejo nova broderska društva z vladno podporo in da se carina zniža pri uvažanju nekaterega blaga, sem uvažanega iz prekomorskih dežel. To bi bile naredbe, ki bi našo trgovino resnično zdadno podprle in po katerih bi mogel Trst *zopet* cvesti. Vse te lepe zahteve pa so še le na papirju, do njih izvršitve je še velik korak in rekli bi, da bo težko kaj kruha iz te moke, ako ne bi se bil na Dunaji zgodil nek prevrat gledé mnenja o Trstu. Zadnji čas opazujemo namreč, da se skoro vsi merodajni krogi na Dunaji in drugod močno zanimajo za Trst in njegovo kupčijo, posebno pa nas veseli, da sedanji trgovinski minister baron Pino, kateremu so dobro znane naše razmere, ozbiljno misli na pomoč, katero mora država dati Trstu. Pa ne le v vladnih, temuč tudi drugih finančnih krogih, še celo na inostranskem je prišel Trst v »modu«. To je dobro znamenje, a bati se je da ne pride na Trst preveč dobrega, preveč denarnega blagoslova in da ne bo pretirana spekulacija na naš trgovski Eldorado še celo škodovala dobrej reči. V zadnjem času se je francoski kapital jako zaplodil v Avstriji; Francoska ima odveč prištedjenega denarja, kateri na Francoskem ne nahaja posebno plodnega polja, zato iščejo Francozje v Avstriji boljše rente za svoj kapital in njih nade so morda celo prevelike.

Ustanovila se je s francoskim denarjem mogoča »Länderbank«. A zadnji čas je dobil nek konsorcij tudi koncesijo za pomorsko banko v Trstu, na čelu temu konsorciju je nek g. Frankl, še precej obskurna osoba, v Trstu in na Reki dobro poznana, a malo zaupanja uživajoča. Da se je to podjetje za nič manj, nego 50 milijonov frankov, na Francoskem finansiralo, da je namreč prevzela Lionska banka sindikat na akcije one banke, to je uže dobro znano. Tudi v Trstu vemo, da je to društvo kupilo vsa poslopja nekdanjega pomorskega društva »Navale Adriatico«; a kedor ne čita francoskih listov, pa si vendar ne more misliti, kak velkanski švindelj delajo s tem podjetjem na Francoskem, da privabijo kapital. — Tam se piše, da je to društvo uže pri nakupu »Navale Adriatico« velikansko dobilo, da bode dajalo velkanske dobičke, ker Trst je še prava Kalifornija, kar se tiče prihodnosti pomorske trgovine itl. Vse te lepe besede so Francozom tako zmešale glave, da plačujejo akcije veliko dražje, nego je njihova nominalna vrednost. Na kaj torej ažijo? Na to, kar bo, na prihodnost Trsta. Tržacane bi moralo sicer veseliti, da prihodnost Trsta Francozje tako drago eskomptujejo; a kaj pa potem, ako nastane velik krah? In krah je mogoč; trezni trgovci uže denes z ramami majajo, češ, da je to »troppo del buono per una sola volta«; gotovi smo, da v Trstu ne bi bilo mogoče prodajati omenjenih akcij niti veliko pod nominalno vrednostjo. — Ako se torej tej pomorski banki zgodi kaj človeškega, kedo bode trpel? Trst, ker tuji kapital se nikoli več ne privabi v te kraje. In vsega tega na vse zadnje vendar ne bodo krivi Tržacani, ampak tujci, ki rabijo novo dobo povzdige tržaške kupčije na svojo korist. — Tudi Länderbank napravi tukaj novo mejnarodno banko, ki se bode pečala tudi z uvažanjem in izvažanjem raznega blaga, s podporo obrtnije in drugimi bankirskimi posli. — Čudno se nam zdi le to, da »Länderbank«, ki dela konkurenco židovski nadvladi na gmotnem polju, v Trstu svoje interese izroča v roke židom. Morda hoče izbiti klin s klinom? — Bomo videli! Samo zdi se nam, da je nevarna ta igra. — No, kakor vidimo iz tega Trst v kratkem prejme kakih 60 do 80 milijonov denarja, večinoma francoskega; to bode na vsak način uplivalo na povzdigo Trsta in prav je, da nastane izdatna konkurenca tudi Ljodju, ki je imel dozdej monopolj v rokah, a bati se je, da Trst ne bo mogel vsega tega prebaviti, in da ne nastane kaka kriza po nekoliko letih, kadar pridemo iz eutuzijazma v realnost.

(Konec prihodnjič.)

V Škedenju 11. decembra.

Včeraj smo izročili materi zemlji moža, kateri je po vsej okolici znan bil kakor vri narodnjak. *Janez Saucin*, po domače Nemeč, bil je večletni župan v Škedenju ter je svojo sosesko vrlo zastopal; bil je tudi ud cenilne komisije. Politično društvo »Edinost« ga je volilo vselej za svojega odbornika, ker ni bilo v Škedenju človeka, kateri bi bil boljše zastopal narodne interese nego on. Poznal je potrebe ubozega kmeta natančno in ni si dal prej miru, dokler se ni ustanovilo v Škedenju gospodarsko društvo, ki zdaj dobro napreduje. Koliko se je kmetom uže s tem pomagalo, da je gospodarsko društvo posojevalo za male obresti denar v sili, ko odedruhi po sto od sto obresti jemljejo. To društvo je tudi dajalo žveplo po ceni vinogradnikom po letu, da so po pridelanem vinu lahko malo po malo plačevali dano jim žveplo. Bil je tudi zastopnik banke »Slavije« in je marsikaterga podučil, da nesreča nikdar ne počiva. Pogreb je bil velikanski, kar je živo pričalo, da narod ve ceniti svoje odlične narodnjake. Vdeležilo se je spreveda nenavadno veliko občinstva iz Trsta in okolice. Domača godba je igrala pri sprevodu in pevcu so peli. Politično društvo je položilo lep venec s trakovi v narodnih barvah na njegovo rakev z napisom: *Politično društvo svojemu odborniku*. Škedenjsko gospodarsko društvo pa z napisom: *Gospodarsko društvo svojemu vodju*. Tretji venec mu je podaril prijatelj. Odborniki »Edinosti« in gospodarska društva so nosili vence in trakove. Škedenjski pevec, kateri daleč slovó, peli so tako ubrano žalostinke pred hišo, pri sprevodu in na grobu, da se je marsikedo čudil, da je v prostej vasi tako krasno petje; pa kdor pozna priljubljenega njih pevovodjo, učitelja g. Čenčurja, železno voljo in vstrajnost za narodno petje, temu bo to jasno. Nagrobnica se ni govorila, ker je gosp. župnik omenil, da ni tam take navade, kar so sploh obžalovali narodnjaki. Mi narodnjaki pa žalujemo na grobu rajnekega, kajti padel je zopet en steber trdnjave na jadranskih obalah. Politično društvo je zgubilo svojega zvestega odbornika in vodjo škedenjskega okraja. Rajnik je zapustil žalostno suprugo in dve dobro odgojeni hčeri in vrlega sina Josipa, kateri si je

globoko v srce nauke svojega očeta vtisnil in kateri je nam porok, da bode po svojih močeh izgledno svojega blagega očeta nadomestoval. Počivaj v miru *Janez*, naj ti bo zemljica lahka!

Iz Divače 11. decembra.

Sluši se pri nas na gorenjem Krasu, kakor se je uže mnogo po slov. časnikih govorilo, da namerjavajo nam Tržacani vzeti vodo Reko in jo v Trst pod zemljo napeljati. Več let so gospodje Tržacani se vozili v Ilirsko Bistrico na vodne komisije dobro jest in pit in vračaje so si za spomin jemali steklenico vode in jo nosili potem v Trst pokušat. Znano je dobro vsakemu preprostemu kmetu, da ni daleč okoli po Krasu tako čiste in pitne vode, kakor je naša Reka; zato jo pa tudi tržaški lahoni želé. Govori se sploh, da je kupna pogodba mej Tržacani in Bistričani tako osnovana, da vzamejo Tržacani vodo samo od 8. ure zvečer do 6. zjutraj, drugi pa pravijo, da bodo toliko vode jemali, kolikor je bode, in to na 12.000 metrov in še več. Tržacani dobro vedo, da bodo vso vodo potrebovali, zato pa tudi namerjavajo 2 do 3 vodnjake v Bistrici napraviti.

Nekateri Bistričani so se ve da radi to kupno pogodbo podpisali, ker se nadejajo, da toliko denarja potegnejo in jim še vse drugo razen vode ostane. Ali opomniti je treba naše čestito občinstvo, da se ti gospodje jako na svoje pokrajinsko pravico do vode naslanjajo, zatorej je treba prevdariti, da prodaje vode ne občuti sama Bistrica, temuč zadeti so tudi 4 sodnijski okrajji.

Ako bi ta kupčija obveljala, — kar pa Bog obvaruj — mnogim daleč okoli po vaseh bi vzela užitek, posebno o poletnej hudej suši in v dolgotrajnej suhej jeseni, kakor je letos, ko se v mlinih pri Škocijani večkrat nahaja, da goni samo po 1 do 2 kamena za meljo.

Zatoraj se nekateri jako strašijo, kam bodo hodili potem na meljo, ako jim vodo odvzamejo. Ker je ta voda toliko imenitna in je za užitek toliko ljudstva, toraj se trdno zanašamo in upamo na naše za blagost ljudstva skrbno okrajno glavarstvo v Sežani, da nas vsaj ono take osode i nesreče ubrani. *Sunt certi denique fides.*

Domač rodoljub.

Senožeče 12. decembra.

(Mesto Trst. Rudolfova železnica in voda.) Čas bi bil, da dobi mesto Trst v kratkem Rudolfovo železnico. Več manjših avstrijskih mestic ima do dve in še več železnic.

Ali je Trst obsojen, da mora le eno imeti, če tudi je prvo kupčijsko avstrijsko mesto?

Trst bi dobil prav z majhnimi troški Rudolfovo železnico prav izvrstno dobro vodo. Tržacanje kupujejo vodo od Bistričanov. Bistrica je oddaljena 9 ur hodne poti od Trsta. Ona ima velike odškodnine mlinov na nje vodi. Kakor se čuje, tirjajo mlinarji velike odškodnine, od deset do pideset tisoč goldinarjev eden. Tržacanje, obrnite se do Podnanašce, katera izvira izpod velikega Nanosa. Ona ima več studencev in obliži, in ti se dajo z malimi troški zjediniti, ker je njih obilo, dobi se lahko obilo vode, ako treba, več nego v Bistriškem viru. Pot je tudi cele tri ure krajša, nego od Bistrice. Ako se h krati z Rudolfovo železnico vodovod napravi, prizadelo bi to veliko manj troškov. Voda mora tudi svoje varstvo imeti, ako bi pri železnici tekla, bode to vse v enem varstvu, in bode vedno tekoča, ne pa kakor Bistrica, samo po noči, tukaj bi je nobeden ne oviral.

Čuje se, da so kmetje eno uro od Stran od omenjene vode, to je v Bukovji, našli kameno oglje. Ako bode tega obilo, res velika vrednost za železnico. Tudi bode to velika vrednost za veliko senožeško pivarno, ki prav sedaj pripravlja veliko piva. Ona kuha jako izvrstno pivo, kar uže to potrjuje, da ga uže v začetku mnogo v daljne kraje razpošilja, ona bode dajala tudi Rudolfove železnici veliko vožnje.

Voda in kameno oglje, vse to prav ondot, koder je železnica merjena, v malem prostoru poleg velikanskega Nanosa, tega ne prezró oni, kateri imajo to železnico v rokah.

Z Goriškega 12. decembra.

(Kraševci i Slovenstvo. Dodatek.) Čvrsta misel sedanjosti je dejanje, spočeto za prihodnost, i kratkovidno zaničevane stvari postanejo imenitne. Ni dolgo, ko bi se bil človek smiljal tvrdečemu, da najde opazovalec obilo gradiva svojemu premišljevanju na Krasu. Kraševci niso bili v zlatih bukvah, še manj pri ptujcih so ti bili. Menda l. 1856. je neki turist sporočil v »Ill. Zeitung«, da je videl na Krasu kamenje metavne čiče. To je bil prav tisti, ki je videl na Kranjskem plevel, pa je ajda bila. Da se pa o Kraševcih dan denes vse drugače sodi i soditi mora, imajo se zahvaliti železničnej črti, pred vsem pa *Slovenstvu* i sebi, da so bistroumno znali uporabiti trenotek i se za nje prevhalevredno navdušujajo podpiraje slovensko slovstvo i časopisje i beró domače knjige, v čitalnicah i posamez pa z besedami, javnimi ve-

selicami i z narodnim šolstvom. Kraševci se imajo zahvaliti pa tudi svojemu narečju, ker izmej vseh Slovencev uže iz domi najizvirnišo i najbolj energično slovenščino govoré. Za šolstvo veliko žrtvujo, njih vasi i ceste pričajo o posebnem snagoljubju, njih pridelki (vino, pšenica) iskano blago, njihovi kumenolomi (pri sv. Križu i Cava Romana, Cava Jub pri Nabrežini) slujó daleč po svetu. V *Sežani* je videti sredinotočje socialnega gibanja, *Komen*, še bliže, *Nabrežina* vredno tekmuje ter ima železnično postajo 1. reda, druge vasi več ali manj za njimi hité. Le čvrsto naprej, i Bog daj srečo!

V Ljubljani, 18. decembra.

Navado imajo kronisti, kadar poročajo o smrti kacega vladarja ali po vsem svetu slovečega moža, da naštevajo vsa njegova dela sovremenikom v spomin, potomcem v spodbudo in posnemo. Jaz ne bom opisoval po smrti dr. Bleiweisa, ki je bil štiri letet let očetovski vladar slovenskemu narodu, njegovih zaslug, ker nemam sposobnosti za kronista; bilo bi pa tudi uže nekotiko prepozno za to, in skoraj nepotrebnost, ker njegove zasluge so vsakemu Slovincu predobro znane in narod jih ohrani vedno v hvaležnem spominu. Ako je kaj tolažila pritolike nenadomestljivej zgubi, vidimo je v izbujenej narodnej zavesti, za kar se imamo največ zahvaliti umrlemu ljubljensmu voditelju, Veličastni pogreb njegov je bil kakor pregled narodovih moči, ki vsa veže ena misel, en namen, kakor priča, doklé sega narodna zavest; dokaz, koliko prijateljev in zaveznikov mej drugimi slovanskimi brati ima sicer mali, pa madeniško krepki naš narod. U sprevodu si videl mladeniča in starca, seljaka in meščana, delalca in kapitalista, obrtnika in uradnika, prosto kmetico in elegantno mestno gospo, — zastopani so bili vsi stanovi, skoraj vse slovenske pokrajine in vsi slovanski rodovi so nam skazali bratsko sočutje o tej britkej zgubi. To nam je bilo v veliko tolažbo, pa tu li v ozbiljen spomin, kde nam jo še delati za vzbudo naroda; kajti pri sprevodu smo bolešno pogrešali deputacije *korolkih* bratov, ki so skazali svojo žalost le z enim vencem in nekoliko brzozjavi, — da molčimo o prekmurskih in benečanskih Slovincih! Tu nam je treba še mnogo vstrajnega delovanja!

Kakor uže iz drugih virov veste, osnovalo se je tu novo, po starih nemških izgledih posneto društvo »obrtajnska zadruga« (Gewerbebund.) Človek bi sodil, da obrtnikom zadoščuje uže več let obstoječe »obrtajnsko štedilno in posojilno društvo«, ki ima veliko premoženja na razpolaganje, in da obrtniki potrebujejo bolj naročil nego politike in praznih agitatorskih fraz, ali gg. osnovatelji so bili družih misli. Brez ozira na krajevne razmere so prepisali neka stara nemška pravila, ter je vložili pri namestniji, in tvorilce za naše »Vereinsmajerje« je bilo gotovo. Menda so mislili, da blagostanje obrtnijstva je le od nemščine odvisno. V pravilih tega društva je najbolj zanimiva določba, da hoče vpljivati i na *volitve*. To je odkrilo narodnim obrtnikom, kam pes tace moli, in posebno še to, da so bili mej osnovatelji zagrizli nemškutarji, kakor nožar N. Hoffmann, ki je leta 1848 izpostavil na okno meč z napisom: Udri nemškutarja! Pred 12 leti pa uže imel originalno navado, lepiti na okno svoje štacune nek pisan časnik, poln prismojenih dovtipov in nesramnih pamfletov proti narodnjakom, Slovenstvu in veri. Nemčurji so menda namerjavali razpor sejati mej narodnimi volilci pod firmo novega društva in biti »tertius gaudens-duobus litigantibus.« Ali izpodletelo jim je h ljubu prostovoljnim in najetim strastnim agitatorjem; kajti voljeni so bili v odbor možje, ki brez »obrtajnske politike« na svojo roko, ki bi bila le nasprotnikom v korist, Slovincem pa v škodo, hočejo delovati za prosvetno društva in povzdigo obrtnije: gg. *Horak*, znan in zanesljiv narodnjak za prevosednika, tiskar *Klein* za njegovega namestnika, *Kunec* za tajnika, *V. Rudholzer* za blagajnika, Čamernik, Hariseh, Majer, Šumi, Zupančič in Žitnik za odbornike.

Vsa ljubljanska narodna društva namerjavajo napraviti v deželnem gledišči veliko akademijo v korist po požaru o »Ringtheatru« oškodovanih Dunajčanov. Ta grozoviti požar je nekoliko zdramil tudi naše oblastinje za javno varnost. 15. t. m. je bil po zaukazu g. dež. načelnika návod v gledišči, obstoječ iz poslancev namestnije, dež. odbora, policije in županstva. Uže pred so baje došli iz krogov gasilcev opomini zavoljo marsikakih napak in pomanjkljivosti, pa našli so gluha ušesa pri nemškutarstvem deželnem odboru i njega načelniku Dežmanu. Bomo videli, kaj hočejo sedaj narediti za varnost ljudstva. Pravijo, da bodo nekaj prezidavali pri gledišči.

—Č.—

(Dalje v prilogi.)

Iz slov. goric na Štajerskem 11. dec.

Tukaj so ljudje vse letoje prorokovali, da se jeseni zemlja pogrezne in hoteli so uže oktobra, potem novembra imeti sodnji dan in zdaj, ko so videli, da po minolih dveh mesecih se varno hodijo po zemlji, obmolknoli so, pa saj bi tudi človek res lahko mislil, ker je nad mesec dni neprenehoma deževalo, da nastane potop. Zdaj je deževati prenehalo in nastopili so v zadnji polovici novembra zopet prijetni zimski dnevi. Zdaj se je vsak potrudil, kolikor je mogel, da je za ozimino namenjene njive posejal in nasteljo za goved si priskrbel. Otrujen a vesel zdaj kmetič odloži poljsko orožje, v svesti si, da bo imel kruhek v prihodnjem letu, ako mu ga pogubonosna uima ne konča; vesel in zadovoljin z svojim težavnim stanom uživa zdaj s potnim obrazom in žuljavimi rokami dobljene poljske prideleke, ter tako čaka prihajajočega zimskega starca z belim pokrivalom. Nekateri prorokujejo iz raznih znamenj sneg stoprav okoli polovice januarja. Star pregovor pravi: kadar je temna polnočnica, tedaj so svitile žitne shrambe, namreč prazne, in letos bo de nemara temna polnočnica, ker bo le tri dni po mlaju. Bog ne daj, da nam prepozni sneg ozimino ugonobi in jarino toča pokonča. Zdaj, ko si želi kmetič v miru in brez skrbi uživati pridelekov, ko se je nže z vsem preskrbel za zimo, obiskuje ga bolezn. Tukaj uže razsaja in davi dalj časa differitika neusmiljeno otroke, odrasli pa bolehalo za legarjem, zopet v drugem kraju so se prikazale osepnice. Da bi se te ne raznesle, strogo je gosposka prepovedala vsako napadno dejanje o tej bolezni, da se s tem za brani širjenje, česar nas ljubi Bog obvaruj. Prihodnjé kaj več in raznovrstnega.

Goričan.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar ogleduje na Dunaju vsa gledališča ter jih natanko preiskuje glede njihove varnosti.

Poslanska zbornica je zadnje sredo dovršila obravnavo o brambeni noveli, ki je bila sprejeta po vladnem predlogu. O svojem času poročimo več o tem važnem zakonu.

V poslanski zbornici je bila 15. t. m. na dnevnem redu debata s Länderbanki; le-tica je vse svoje zbornice skupaj, vse topove je nastavila, glavni vodja Herbst je komandiral vsvesti si, da vzame ministersko trdnjavo, a izgubil je in s krvavo glavo se je moral umaknoli. 16. t. m. pa je imela zadnje sejo pred prazniki in bo praznovala do srede prihodnjega meseca. V tej zadnji seji je izjavil obrtniškega odseka načelnik, da k malu pride na dnevni red obrtniški zakon.

Gosposka zbornica Lienbacherjevega predloga zastran obiskovanja ljudskih šol v seji 15. t. m. ni sprejela. Razlika mej sklepi poslanske in gosposke zbornice vendar v načelu ni bistvena, gosposka zbornica namreč zahteva, naj se olajšava pri obiskovanju ljudskih šol prepušti krajnemu, okrajnemu in deželnemu šolskemu svetu, poslanska zbornica pa je dala to pravico roditeljem. 16. t. m. pa je gosposka zbornica obravnovala zakon o hišnem davku ter tudi sklepe poslanske zbornice nekoliko predrugačila in sicer je znižala prehodno dobo pri davku od hišne najemnine za Tirolsko in Predarelsko od 12 na 10 in pri hišnem razrednem davku od 19 na 10 let. Tudi se je izbrislala določba §. 15, po katerem se prva tri leta na Tirolskem in Predarelskem hišni razredni davek nima pobirati in se je ta olajšava le za eno leto dovolila. Temu nasproti pa je prehodno dobo podaljšala za eno leto in se ima tedaj hišni davek začeti plačevati od 1. januarja 1882, ne pa 1881, kakor je sklenola poslanska zbornica.

Vlada se hoče desnice državnega zbora tesneje oklenoli, kakor se poroča z Dunaja. Za ta korak se je odločila baje vsled drznih napadov liberalne levice. Čas bi bil, da to stori v resnici in odločno; predolgo je sedela mej dvema stoloma.

Dunajski ustavovorni časniki so tako nesramni, da so začeli dolžiti grofa Taaffeja, češ da je on kriv velike nesreče v Ringtheatru. In vendar je znano, da je grof Taaffe takoj po velike nesreči v Nici zaukazal vsa gledališča natanko preiskati in dal ostre naredbe za javno varnost. Če vladni organi niso storili svoje dolžnosti, ne more biti on kriv, ker teh organov ni postavil on, ampak prejšnje ministerstvo. — Ustavoverci so se tedaj zmotili v imenu, a zmotili so se nalašč iz sovraštva do vlade, iz golega napuha, pokvarjenosti in hudobije. Sram teh ljudi prav nič ni, za ljudstvo nemajo prav nič sra, ker tako grozno nesrečo rabijo v sebične namene.

Volitec škofa Stojkoviča za karlovskega patrijarha cesar ni potrdil.

Vnanje države.

V Rimu je bila 8. t. m. redka in veličanska cerkvena slavnost: sv. Oče papež je proglasil 4 nove svetnike vpricho več sto škofov. Za svetnike so proglašeni pokojniki: Giovanni Battista Derossi, kanonik bazilike sv. Marije v Kozme-linu, Lorenzo iz Briodiza, vtemeljitelj prvega kapucinskega samostana na Dunaj, Benedetto Labre iz Bologna, in avgustinarica Klara della Croce.

Srbska vlada i nje pristaši se čedalje čudnejše vedó in vidi se, da je na Srbskem mnogo gojilega. Do Rusije, katera je Srbijo v zadnji vojni pogube otela, kaže največje sovraštvo; ruski jezik so iz šol izbacnoli ter nemškega namesti njega uvedli. Tako postopanje dozori Srbiji slah sad, to je cesta, ki se dela revoluciji i pripravlja knezu pot, po katerem pojte iz Srbije.

Rumunci so se zballi avstrijske jeze. Bratiano, državne zbornice načelnik, živo je naglašal sočutje do Avstrije in habsburške hiše. To pa še ne utogne naše vlade potolažiti.

Na južnem Ruskem so zopet začeli proganjati jude.

DOMAČE STVARI.

Mil. škof Jurij, to z veseljem naznanjamo, čedalje bolj okrevaj, moči se mu vračajo. Proračun mesta Trsta za leto 1882 je tako la sestavljen: 1. troški skupaj 3.648.315 gold. in sicer 248.510 gl. za osrednjo upravo, 1.296.340 gl. za davke, 534.790 gl. za privatno mestno premoženje, 433.005 gl. za šole, 597.940 gl. za dobrodelne namene, 374.090 gl. za policijo, 200.040 za vodo, trge in ulice. i. t. d. — 2. dohodki skupaj 3.516.314 gl., (2.591.500 gl. iz doklad na davke, 590.780 gl. iz privatnega mestnega premoženja, 165.300 gl. iz obresti dobrodelnih ustanov, 100.434 gl. od policije i. t. d.) Redni primanjkljaj znaša torej 172.001 gl. A k temu se ima mesto za to leto nektera izvenredna velika plačila, tako da je primanjkljaja povsem gl. 327.001! In zdaj iščejo in vohajo naši ljubeznjivi mestni očetlje novih dohodkov in davkov po vseh kotehi! Ubogi Tržičani, plačevali boste, da bo vam pred očmi temno.

Neja tržiškega mestnega sveta 13. t. m. G. župan odpre sejo ter omenja grozne nesreče, ki se je zgodila na Dunaji i toliko žrtev provzročila. Njegov predlog, naj se dovoli 1000 gl. za unesrečene, sprejme se soglasno. Dalje razlaga g. župan, da je komisija, postavljena za varnost v gledališčih, preiskala vsa gledališča i da se je vse storilo, kar je zaukazala, da tedaj Tržičanje lahko mirno spó, omeni vendar, da gledališče Armonia nema železnega zastora. Mi menimo, da je to gledališče tako zidano, da bi se v požaru prav lahko pripetila enaka nesreča, kakor se je na Dunaji. Posebno iz galerij bi se ljudstvo po enih samih ozkih in strmih stopnicah zelo težko otelo. Župan se dalje sklicuje tudi na izvršno izvirjene gasilce. — G. dr. Vidacovič se zahvali županu ter ga prosí, naj naznaní mestnega zastopstva sočutje dunajskemu županu. — G. dvorni sročevalc vitez Rinaldini poudarja, da je tudi policija vse storila, da se odvrne vsaka nesreča ter se zahvali županu za sočutne besede. — Zdaj pride na vrsto poročilo finančnega odseka, kako naj se doseže enakotežje v troških in dohodkih. Odsek predlaga 10% davek od vstopnic v gledališča in k zabavam; ta predlog se zavrzé, čnako tudi nasvetovani davek za tlak, poviša pa se hovek od konj, katere imajo bogatini za osobno rabo, od 12 na 24 gold. Za davek na podeljevanje domovinske pristojnosti ne glasuje dovolj poslancev, ta predlog toraj pade, sprejme pa se predlog, naj se na vsak hektoliter piva naloži še 1 gl. davka i naj se zniža poprečna svota, katero mesto plačuje od užitnega davka državnih blagajnic. — Iz tega se vidi, da mestni zastop najbolj ubožniše ljudstvo z davki osrečuje, bogatinom pa ž njimi prizanaša; s tacim ravnanjem pa enakotežja mej dohodki in troški nikoli ne doseže.

Gledišče „Armonia“, katero je gledé nevarnosti požara najslabše sezidano, zaprlo se je po ukazu tržišk. magistrata. Potrebovalo bo dosta sprememb, predno se bo smelo zopet otvoriti.

Za železnico Trst-Loka. 8. t. m. je bil shod veljavnih zastopnikov iz Sežane, Ajdovščine in iz Vipavske doline, v katerem se je sklenolo, prošnjo tržiškega dež. zbora in trgovinske zbornice v zadevi železnice Trst-Loka s posebno spomenico podpirati, in tudi v njej posebno železno črto po vipavski dolini zahtevati.

Odlikovanje. Cesar je podelil višjemu stavbenemu svetovalcu v Trstu K. Baubeli pri vstopu v pokoj red železne krone tretje vrste.

Deputacija tržiške trgovinske zbornice

je bila večeraj pri ministrih Taaffeju, Pino in Dunajevskemu. Prihodnjé obširnejše poročilo.

Imenovanje. Višjim stavbenim svetovalcem v Trstu je bil imenovan Fran Ricci.

Tržiški krčmarji so se zadnje sredo zbrali v hotelu „Daniel“ ter izvolili odbor 5 udov, ki ima izdelati utok zoper sklep mestnega zbora, po katerem se ima povišati užitni davek od piva. Mi v tej zadevi krčmarjem pritrjujemo; užitni davek je v Trstu uže tolik, da tolcega ni v nobenem mestu naše države, a vendar še ne zadostuje mestnemu svetu, ki pa za take stvari, katere uživajo le bogatini, nema nobenega davka.

Tržiške čitalnice! V zadnji štev. „Soče“ nek dopisnik toži in graja nemarnost mnogih udov goriške čitalnice, ter zahteva napravo pevskega zbora. Ves dopis se da obrnoli tudi na tržiško čitalnico, katevej je oživljenja potreba, kakor ribi vode. Imamo tukaj v izobilji inteligentnih in premožnih Slovencev, a naradni ponos in požrtvovalnost jim je — de-veta briga. Lažina po kavarnah, gostilnah in v gledališčih — ta jim je draga in sladka. A tujeem služijo — v posmeh!

Časnik: „Triester Zeitung“ je kupila pomorska banka in pride njej v last takrat, ko se banka ustanovi. Ravnali se bo moral po načelih, katere mu bo banka predpisavala. Čujemo, da ima „Triester Zeitung“ zdaj, ko je v rokah dveh milijonarjev, okoli 15.000 gletne izgube. Nje ustavovernost mora toraj zelo nerodovitna biti.

Pot v Ameriko odprta. Nedavno smo naznanili, da namerjava društvo Lloyd novo vožno črto v Ameriko odpreti. Veseli nas, da se ta namen k malu izvrši, Lloyd namreč uradno razglasa, da pošlje v drugej polovici prihodnjega meseca velik parnik v severno Ameriko (New-York), in v drugej polovici februarja enak parnik v južno Ameriko (Rio Janeiro, Buenos-Ayres). Dosihdob je bil Trst z Ameriko samo po angleških parnikih v zvezi.

Delaisko podporno društvo priredi v gledališči „Politeama Rossetti“ 7. januarja zvečer veselico z igro „Ultras“ in plesom. Spored objavimo prihodnjé.

Svarilo. Nek Petrovič se po Trstu klati in nabira darove uže drugikrat okolo tržiških Slovanov. — Ker je postopač in ljudem laže, svarimo občinstvo pred tem človekom.

Ponarejeni goldinarji ozerske kovi se tudi v Trstu uže nahajajo; naj tedaj ljudje pazijo, da ne bodo oškodovani.

K smrti na vešala obsojen je bil pred tržiško porotno sodnijo zadnji ponedeljek kmet Dodič iz Zagorja, ker je svojo zalvo zavratno umoril.

Kaplja. Mnogo ljudi v Trstu vsako leto naglo umre za kaplja. V saboto je zadela na ulici „Solitario“ 52letnega peka Jos. Miliča iz Repna.

Otroška veselica. Iz Sežane se nam piše: Tudi letos je 18. decembra priredil tukajšnji krajni šolski svet ubogim šolskim otrokom lepo veselico ter jih bogato obdaril z obutvijo in zimsko obleko. Sladčiče za božično drevo pa so oskrbele sežanske milosrčne gospé. Otroci so lepo deklamovali in peli; en učence je govoril zahvalni govor in po dovršeni cesarskej pesmi so hiteli otroci domu z nami vred hvaležni milosrčnim dobrotnikom, posebno gospema Ani Reinelt in Mariji Kozler, gospodom vitezu Scaramangá Altomonte, Ivanu Valenčiču in Ernestu vitezu Hönel, c. k. okrajnemu glavarju.

Istrskega deželnega odbora samodrštvo. Pred volitvijo treh deželnih šolskih svetnikov je zahteval istrski deželni odbor od nekaterih občinskih zastopov — ne od vseh — naj mu nasvetujejo, kateri naj bi se imenovali, potem pa nasvetovanih ni imenoval. Če se uže taki nasveti zahtevajo, pravično je, da se poprašajo vse občine, ne pa le nekatere, i potem naj se tudi ozir jemlje na take nasvete, ker sicer je tako ravnanje le nepotrebna komedija, ki mej ljudstvom le nevolje budi. A kaj hočemo: istrski deželni odbor ni istrskega ljudstva glas.

Prebivalstvo v istrskih političnih okrajih po narodnosti. Kdor pozna Istro, ta ve, da ima vsaj dve tretjini Hrvatov i Slovencev, pa še ene tretjine ne Italjanov. Kako so se pri zadnjem popisu Italjani trudili, povišati svoje število, to kaže spodaj stoječi pregled v okroglem številu, ako se smemo zanášati, da je kopski list „Provincia“ vzel število iz uredskega popisa. Prebivalcev je namreč:

	Hrvatov in Slovencev	Italjanov
V Kopskem okr. ju	36.000	32.000
„ poreškem	9.000	34.000
„ pazinskem	81.000	6.000
„ puljskem	20.000	30.000
„ voloskem	38.000	500
„ lošinskem	29.000	8.000
Skupaj	163.000	110.000.

Po natančnem številu bi jih bilo okoli 4 tisoče več. Po tem takim bi se bili Italjani v 20 letih podvojili, (kar pa ni res, če tudi se je mnogo Slovanov polasčilo, ker na to ni delala le „Irredenta“, temuč tudi c. k. uradniki in istrski deželni odbor). Mislimo, da se kljubu vsemu pritisku potujenje ni moglo tako naglo vršiti, in da je na tisoče Hrvatov in Slovencev konfisciranih — Italjanom na prid! Pa vsakako te številke jasno pričajo, kaj se z Slovani v Istri godi. Kedaj pride rešitev?

Vzajemnost mej Hrvatii in Slovenci veselo napreduje. Čast, katera se je skazovala hrvaškim deputacijam pri dr. Bleiweisovem pogrebu v Ljubljani, povrnoli so Hrvatje z sijajnim sprejemom in odlikovanjem slovenskih deputacij o pogrebu pesnika Senoe v Zagrebu.

Valentin Bleiweis, katerega so zadnje sredo pokopali v Ljubljani v družinsko rakev, zapustil je ubogim učencem v Kranji 5000 gl.

† Jos. Mašek, pravdoslovec, doma iz Radovljice na Gorenjskem, zgorel je pri strašnem požaru na Dunaji.

Slovenska Matica vabi pisatelje, naj jej pošljejo rokopise za prihodnje leto, ali naj jej naznanijo, če mislijo kaj poslati.

V zadevi razstave. Kakor skoraj vse druge trgovinske zbornice, tako je tudi ona v Zagrebu sklenola, da bode Hrvaška na tržiškej razstavi zastopana, in sicer v posebnem oddelku razstavnega posloppa.

Pripravljalni tečaj v Žminju v Istri, kakor „Naša Slova“ poroča, prenehaj je to šolsko leto. V njem so se odgojevali, hrvaški fantje, kateri so namerjavali prestopiti v učiteljšče v Koprú. Ubogi Hrvatje! V enem kraju jim silijo mladino v laške šole, v drugem nemanjo nobenih šol, in v tretjem jim za šole pomanjkuje učiteljev. Sedaj pa je šla po vodi še nadaja, da bi se jim žalostno stanje kedaj zboljšalo. V šolskih razmerah ni nobena dežela v Avstriji tako na slabem, kakor tužna Istra.

Žumbrčani so poslali hrvaškemu banu deputacijo, ki mu je izročila spomenico, v kateri terjajo, naj bi ostali pri Hrvaškej.

Nov časnik. Hvala Bogu i zapuščeni in zanemarjeni koroški Slovenci dobé z novim letom svoje politično glasilo pod imenom: „Mira“. Sicer bo za zdaj ta časnik izhajal le po dvakrat na mesec, pa vsaj prvi korak je storjen. Izdajal se bo v tiskarnici družbe sv. Mohorja, in za vse leto velja le 1 gold. Želimo iz sra srečo in dober uspek!

„Ljubljanski Zvon“. Pred nami leži krasna knjiga, prvi letnik Ljubljanskega Zvona. A ni le krasna nje zunanja oblika, še lepše se sveti nje jedro. Na 790 straneh ima bogat i mnogoličen zaklad leposlovne in znanstvene literature. Ta izvrstna knjiga dela čast slovenskemu narodu, ki sme naujo ponosen biti. Ne moremo naštevati posameznih spisov i pisateljev, le toliko bodi rečeno, da tako bogate leposlovne i znanstvene zbirke doslej še nobena knjiga Slovencev ni podala. Prav živo priporočamo tedaj „Ljubljanski Zvon“ slovenskemu občinstvu. Izhaja v mesečnih zvezkih, 4 pole obsežnih v velikej osmrki na kaj lepem papirju krasno tiskan ter velja za vse leto 4 gl. 60 kr. za pol leta 2 gl. 30 kr. za četrt leta 1 gl. 15 kr.

„Vrtec“. Tako se imenuje časnik s odo-bami, ki izhaja v Ljubljani ter je namenjen šolskej mladini. Ta časnik je v vsakem oziru, bodisi kar se tiče predmeta, jezika ali slik, tako izvrsten, da se malokateri narod more z enacim ponašati; vsacemu, kedor ga v roke dobi, takoj se prikupi, vse ga hvali; srečna mladina, ki ga prebira. Mi ga tedaj vsem priporočamo, prav živo pa onim, ki otroke v šolo pošiljajo. Roditelji store veliko dobrega svojim otrokom, ako ga jim naročé. Velja za vse leto 2 gl. 60 kr., za polu leta 1 gl. 30 kr. Naročnina se pošilja Vrtecemu uredništvu „Mestni trg.“ št. 9 v Ljubljani.

„Brenclj“. šaljiv list v Ljubljani, kateri prinaša sicer mnogo gradiva za kratek čas in smeh, ter vrlo pika kranjske nemčurje, oblekel je v zadnji številki črno opravo, ker bridko žaluje za rajncim Dr. Bleiweisom. Na zadnji strani ima podobo, v kateri kaže sprejem „očeta Slovencev“ v Olimpu (na drugem svetu).

Popravek. Gospod Podgornik, urednik »Soči« nam je pisal, da ni bil v Trstu se svojo sestro, ampak se svojo soprogo.

Trsti za Dunajčane. Tržačani so v denarjih uže okoli 10.000 gold. za Dunajčane, po zadnji nesreči zadete darovali. V nedeljo pa smo se čudili prekrasnemu *evenu*, kateri je umetnik v vrtnarstvu, g. A. Maron poslal na veliki grob žrtev požara na Dunaju. Sestavljen je iz listov od manjoli, ceder, mirt, pomerančnega cvetu, kamelij i. t. d., in privezan mu je velik trak iz svile z napisom: »Anton Maron, Tržačan, polaga te cvetice z bratovskim sočutjem na žalostno rakevo«.

Gospodarske in trgovinske stvari.

V tržaških skladiščih je bilo blaga 30. oktobra 2.247.333 k.
Meseca novembra se je dovozilo . . . 2.239.394 »

Skupaj 4.585.727 k.
Meseca novembra se je odpeljalo 1.711.599 »
30. novembra je ostalo 2.875.128 »
zavarovano je bilo za 638.000 gl.

Zoper plesenje stvari, ki so iz kože, kakor komati, remenje itd. (ako so bile dalj časa na mokrotnem mestu), služi najbolje *terpentinovo olje*; morajo se z njim namazati. Tako namazano remenje ostane tudi mehko, in miši se ga ne lotijo.

Da se na siru črvi ne zarode, rabi se z dobrim uspehom na prah zmeleti *paper*, kateri je z vrelo vodo poparjen. Če se sir s to mešanico parkrat opere, vsak sled črvov zginje pa sir ne dobi po popru nobenega duha.

Huda spaka je drevo lesu. Vsake lesene posode in najlepše hišne oprave se loti. Najbolji pomoček zoper tega linotapnega sovražnika je *bencin*, s katerim se imajo izvrtane luknje pomočiti. Potem je grde mrčesi in vse njene zalege k malu konec. Tudi bencinov duh jo prežene, torej je modro, odprto steklenico s to tekočino včasih v omare in knjižnice postaviti. Nove omare, mize, okviri itd. pa naj se prevlečejo z *limom*, ta jih dobro ohrani.

Nova trtna bolezen. Ko sem to poletje mimo sv. Križa Nabrežino šel, opozoril me je znan okoličan na neko novo trtno bolezen v tržaški okolici, katera se je v petih letih zidalno razširila tudi na gorenjo okolico in po Krasu. To trtno bolezen je opazoval ta Križan na vlnogradih Košute Matije, Jakoba Sedmaka in Josipa Bogataca. Nahaja se na mladikah, katere so zavrtane do mozga, kakor bi jih kaká žival prevrtala. Do sv. Petra je trta dobra, lepo zelena, in nihče ne bi sodil, da bo uže v 8 dneh uničena; kajti naglo začne jagode črniti, in vse odpadejo raz trte. Ko se te bolne trte potem ohrezavajo, vidi se mozeg popolnoma črn in trte se lomijo kakor suhe. Priporočamo, naj se v prihodnje v prvej vrsti na to pazi, kaj škoduje trti; je li kaka žival, ki vrta luknice v mladike, ali morda iz mozga črvidi navzunaj mladike prejedajo. Strokovnjakom vinarstva bi se moralo to uradno naznaniti, ali naj bi visoka vlada poslala na mesto kakega profesorja vinarstvih šol, da bi opazoval natančno vse spremembe na vinskih trslih, da se bolezen konstatira in nje uzrok najde. Pri tej priliki bi se morale tudi storiti razne poskušnje, kako bi se je posestniki mogli iznebiti. Ker je še daleč spomlad, spisal sem te vrstice, da jih kmetje in strokovnjaki o pravem času v poštev vzemó.

Kako po zimni bučeli ohraniti. Nobena naših domačih stvari, piše P. Cel. Schachlinger, nam pozimi tako malo skrbi ne dela, kakor bučela, nanesa si je sama svoj živež, ni potreba je čistiti in se dalje z njo ukvarjati, želi si le — miru. Tola, da zimo srečno prebije, moramo spolniti te le pogoje, katere naj si mnogi naši bučelarji na Primorskem dobro zapomnijo. Naj prvo ima biti roj tako močan, da zasede najmanj tri vrste satovja po vsej širini. Potem mora imeti stav, kateri večino ula napolni, in je v zgornjem delu sè strdjo dobro oskrben. Roj z voskom in strdom (brez ula) naj tehtá vsaj 10 kilov. Ako manjka teh pogojev, ali če je roj brez matice, kaže ga k drugemu preseliti, in z njim združiti. Vse poskušnje, slab roj ukrepiti in bolni ozdraviti, brezuspešne so. Dalje je potreba, roje zavarovati zoper hudo zimsko mrzlično. Da si bučele ohranijo toploto, katera ne sme nikoli pasti pod 15—20° C., mora se uže jeseni vsak ul natančno pregledati, če nema lukenj, skoz katere bi mrzličina prihajala, ali bi nastal prepih. Ves ul naj se — izvzemaži žrela — z ilovico ali kravjekom pomaže, in kolikor mož z rezanico, žagovino, mahom ali slamo, zagrne. Samo da se v mahu ali slami rade miši naselí. Zoper te nevarne sovražnike bučel se roj zavaruje s tem, da je žrelo na košu prav majhno, ter se mu na robu pribijeta dva kosa pleha, da miši luknje ne morejo povečati,

in si notri potí narediti. — Še eden sovražnik bučelam po zimí so — *solažni žarki*, na česar mnogo bučelarjev ne misli. Panji morajo ta letni čas ostati v senci. Ko solnce prav vabljivo sije, pa toplomer v senci le malo nad 0 kaže, mora vsaka bučela, ki pogleda iz panja, umreti, kakor bi si bila zavdala. In tudi znotraj se uname, če je panj na solnce, burno gibanje. Da morajo bučelni panji biti na suhem mestu, to je obče znano. Včasih je potreba za njimi pogledati in paziti, če se najde sled roparjev — vlie ali miši, če je še vse v redu. Pa ne sme se panjev dosti dotikati, ali jih gloati, kajti bučele potrebujejo *miru*!

Popravek. V števil. 49. »Ed.« pod: »Domače stvari«, beri v novici o električni svetilnici g. Živca mesto 200 sveč 2000! — V števil. 50 »Ed.« pod: »gospodarske stvari« je na koncu članka o *cikananju* ena izostal stavek. Za besedami »Kdor pa cikanja ne more več odpraviti« beri: »naj tako vino porabi za kisec« i. t. d. — Dostavimo še opazko, da se poskušnja, *ekisto* vino z mramorskim prahom popraviti, naj bolje stori, ko je vino uže *oderelo*; se le takrat se kislina v njem pravo spozna.

Dražbe.
V Pazinu posestvo Antona Filipiča iz Zareca, cenjeno 3549 gl., 21. januarja, 17. februarja. — V Labinu posestvo Ivana Marije Kokot, cenjeno 256 gl., 13. januarja, 10. februarja. — V Gorici posestvo Ivana Fantini, cenjeno 205 gl., 10. marcaja. — V Komnu posestvo Ivana Kozmana v Zagreju, cenjeno 407 gl., 14. januarja, 14. februarja. — V Trstu posestvo Franca Negode v Kadinu št. T. 209, 13. januaja, 13. februarja, 13. marcaja. — V Tolminu posestvo Franca Stres iz Luzld, cenjeno 1200 gl., 22. januarja, 13. februarja. — V Labinu posestvo Matije Milevoj iz Brgod, cenjeno 927 gl., 13. januarja, 17. februarja. — V Koprnu posestvo Antona Rodela, cenjeno 343 gl., 14. januarja, 14. februarja. — V Labinu posestvo Antona Blaževiča Jason iz Semberga, cenjeno 2469 gl., 20. januarja, 20. februarja. — V Tolminu posestvo Josipa Kosen iz Magarida, cenjeno 400 gl., 19. januarja, 20. februarja. — V Tolminu posestvo Antona Košute iz Zadlas Cadre, cenjeno 130 gl., 13. januarja, 14. februarja. — Vse te dražbe od 10. do 12. ure dopoldne.

Zahvala.
Knjižnici »delaleškega podpornega društva« darovali so več mnogovrstnih knjig: gg. Anton Kralj Dragotin Schmidt, Stefan Ipavec, za katere darove se jim podpisani odbor najljubneje zahvaljuje, ob enem pa pozivlja vse rodoljube, kateri imajo obilo knjig na razpolaganje, da bi blagovolili pomnožiti društveno knjižnico, da se bodo slovenskemu delalcu v Trstu lahko podajale koristne knjige v poduk. Odbor.

Za taberski spomenik so darovali gg. St. Nadlišek, mestni svetovalec, 5 gl. in Fr. Smerdu, trgovec v Bazovici, 5 gl. za kar izreka srčno zahvalo ODBOR političnega društva »Edinosti«.

Tržno poročilo.
Pred prazniki je navadno kupčija bolj živahna, a letos je to drugače; skoraj po nobenem blagu ni posebnega prašanja.

Kava — zanemarjena, cene šibke. — Rio gl. 48 do gl. 66, Java gl. 75 do gl. 82, Portoriceo gl. 92 do gl. 110, Ceylon gl. 90 do gl. 130.

Olje — posebno jedilno v slabem menenju; cene padajo. — Namizno gl. 60 do gl. 63, jedilno gl. 39 do gl. 42, bombazno gl. 36 do gl. 38.

Sadje — brez spremembe. — Sultanina gl. 36 do gl. 42, cvebe gl. 20 do gl. 32, opaša gl. 22 do gl. 23, rožiči gl. 7.50 do gl. 8, fige v vencih gl. 15.50 do gl. 16, v sodih gl. 10 do gl. 12, mandlji gl. 83 do gl. 86, pomeranče in limoni gl. 4.50 do gl. 6.

Riž — Majhna kupčija, cene nižje. — Italijanski gl. 15.50 do gl. 22, Rangoon gl. 12.75 do gl. 14.25.

Petrolije. — Ker je došlo mnogo blaga in je vreme jako ugodno, padle so cene zadnje dni za 4 do 5%; denes velja petrolje gl. 9.50 do 9.75, mogoče, da še kaj pade.

Domači pridelki. — Malo prašanja, torej cene prav slabe. — Fižol koks gl. 13.50, bohinec gl. 13, rudeči gl. 12.25, beli gl. 11.50, mešani gl. 8.50 do gl. 9, maslo gl. 86 do gl. 89, češplje gl. 15, korun gl. 3.50.

Slamo, slamo, les — vse to blago nema zdaj prave cene; želeti je in pričakuje se v novem letu boljše kupčije.

Dunajska borza dne 20. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovih	77 gl.	— kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	90
Zlata renta	93	60
1860 državni zajem	133	—
Delnice narodne banke	848	—
Kreditne delnice	358	40
London 10 lir sterlin	118	90
Napoleoni	9	42
C. kr. cekini	5	61
100 državnih mark	58	25

Ljubljanske srečke
Izžrebanje 2. januarja 1882.
Glavni dobitek 30.000 gl. itd.
za samo 50 kr. na teden ali tudi 2 gl. na mesec 28 gl.
Ako se platijo na enkrat 24 gl. in se morajo vleči vsaj s 30 gl., pošiljajo se tudi proti poštni nakaznici ali zajemu.
Pri Jos. Zoldan v Trstu, verižniški vred za izžrebovanje in menjavnica, Casa fu Stratti poleg c. k. nameštinstva. (11—12)

Umetne zobe in cela zobovja
izdeluje, ter plombira cenó
Franc Bodo
zobni zdravnik, via S. Nicoló N. 14, nasproti hotelu »Daniela«. (5-5).

A. G. Casalotti, Piazza S. Giovanni N. 4 se pošasti, sl. občinstvu naznaniti, da je od 20. t. m. odprl veliko zalogo žepnih in drugih ur; pri njemu se izvršujejo vse poprave solidno in po najnižji ceni. (20-5)

C. Jaschi
na cesti v Istro (pri sv. Jakobu), Trst.
C. k. zaloga smodika. Prodaja en gros & detail. Smodik za lov, za mine, za možnarje. Lastnik dovoljenega skladišča za **dinamit**. Naročila se izvršujejo natančno v katero bode deželo. V mestu jih sprejema G. Mazzini & C. prodajalec cvetlice na velikem trgu. Palazzo Modello. (20-5)

Zlatar
JANEZ RISEGARI
Via S. Sebastiano N. 4, I. nadstrop.
zraven štacune z manufakturim blagom Fratelli Tavolatto, (20-5)
prevzame vsako delo v zlatu, srebru in juvelah, kakor tudi popravo take robe po niski ceni. Naročila se oskrbe tudi v druge kraje natančno.

ARTUR FAZZINI,
Trst, Piazza Caserma N. 4.
trgovina z dišavami, oljnimi barvami, šopki.
Zaloga razne vrste lak-a, kemičnih izdelkov, barvnih teatin, esenc velika izbirka, mineralnih vod itd.
Pri vsem najnižje cene! (20-2)

Anton Toppel
tovarna čevljarkega blaga, via Cavana N. 11. v Trstu.
Naročila se točno izvršujejo. (20-2)

Vittorio Steinbach
optiker, strokovnjak za naočnike v chrnjenju očí.

Trst. — Via Ponterosso. — Trst. 10-4

Giuseppe Fumis
slikar in dekoratér
prejema vsake vrste naročila tapeciranja s papirjem in dekoriranja sob.
Naročila se sprejemajo v »Café voltí di Chiozza«, Trst. (12-2)

Novi garantirani ŠIVALNI STROJ
original E. Howe original
Prvotna cena:
četrí forinte na mesec.
Naročila na deželno oskrbo se proste stroškov za zavitek, vožnino in colnino, po originalnih cenah v obroklih s poročtvom za primernost in trpežnost stroja,
Hch. Schott
ravnatelj društva E. Howe, via Ponterosso 2 Trst.
Po enakih pogojih so na prodaj tudi izvrstni stroji Singerjevi, Wheeler & Wilsonovi po najnižji ceni. Vsake baže poprave prav dobro in cenó. (6-6)

Novost v Trstu!
Najnoviji dar za gospe. Nenavadno okusni izdelki *stonokoščeni*, primerni za darila k božiču in novemu letu. Priporočam svojo bogato zalogo muzikalnega orodja, ter sprejemam male in velike poprave pisal in orodja na strune, zadnjega tudi najfinije vrste. Naročila na deželo se oskrbujejo točno in vestno s postnim povzetjem, po najnižjih cenah. Prodajalci dobijo primeren rabat. **A. Gyigyl,** Corsia Stadion Nr. 10, (tik gostilnice »Leon d'oro«.) (12-2)

Najbolje vrste za gospodarstva se v kateribodi meri prodaja in razpošilja iz zaloge kolonialnega blaga (5-2)
Kava
Adolfa Goldschmied, via Caserma 11. Trst.

Poseben kisec (ocet.)
Izvrstna koristna novost za družine.
Kisec iz belega muškataknega vina ter iz torána. Prodaja se v stinskih steklenicah, zapečatenih, in stan e na dom spravljén.
18 soldov brez steklenice, 24 soldov s steklenico vred.
Dobiva se v vseh poglavitih prodajalnicah jedil. Glavna zaloga: Via Farseto Nr. 26.
Zehenthofer & C. (20-2)

Jožef Waidi
krojač za gospe. Zaloga novošegne robe. Najnižje cene. Dobra natančna postrožba.
Corso N. 30, Trst. (26-5)

Franjo Jereb, trgovec
z manufakturim blagom, suknom, tkanino, napravljeno obleko, in vzlasti s popolno zalogo robe za *kožije*, z borilami, traki, čopi in gumbi, kakor tudi s pristojnimi preprogami vsake vrste.
Trst, via s. Giacomo (Riborgo) Ghiaccera U. 638-2. (20-12)

GUSTAV TASSINI
Obče znana zaloga čevljarkega blaga in usnja
EDUARD-A RENZEL
via S. Antonio nuova tik gosp. Marini & C., o bstoječ že nad 30 let naznanja sl. občinstvu, da ima vedno, veliko število izdelkov vsake vrste za gospode in gospe. Dobroto in izvrstno blago garantirajo neštivilni kupci, ktere si je pridobil zadnja leta. Naročila na mero, in tudi popravo se izvršujejo v kratkem času. (26-5)

Zaloga drv in oglja
iz c. k. gozdov v Ternovi.
via Sette fontane N. 2, na Cohen-ovem zemljišču tik marinske kasarne, Piazza della Barriera.
Omenjena zaloga, iznova odprta za prodajo na veliko in na drobno, se priporoča sl. občinstvu zaradi izvrstnega blaga, ter urnosti in natančnosti v postrežbi. — V ugodnost gospodov kupcev se morejo storiti naročila v vseh poglavitih prodajalnicah jedil po celém mestu.
Cene.
Oglje iz bukev, izbrano in posušeno 3.40 gl. za 100 kl.
80 kr. » 25 »
Drobno oglje 2. — gl. » 100 »
Čoke 1.80 » 100 »
Vse brezplačno na dom spravljeno.
Zaloga je obilno oskrbljena s hrastovino iz Istre, (drvmi iz bark) in razven zmernih cen daje posebno za poštno mero. (4-3)

Izdal se je finančni časnik:
LA VERIFICA
delle Estrazioni Ufficiali.
Izhaja vsako nedeljo.
Obsega: izžrebanja avstrijski hin inozemskih srečk; izkaze o izžrebanh, pa se ne vlečenih srečkah; dalje najzanimivejše novice v finančnih zadevah, uradno borzno poročilo tržaške in dunajske borze, kakor tudi cene inozemskih vredn papirjev. Oskrbuje brezplačno svojim naročnikom verifikacijo iz bivših izžrebanj, ter jim daje vsakovrstna potrebna pojasnila.
Naročnina do konca decembra 1882 za Trst 1 gl. 60 kr., s pošiljanjem na dom 2 gl. — Za avstr. državo 2 gl. 50 kr.; za tuje dežele 7 frankov v zlatu.
I Stovilka stane 5 kr. 3-2
Pri Jos. Zoldan v Trstu verižniški vred za izžrebovanje in menjavnica, Casa fu Stratti poleg c. k. nameštinstva.

Pozlatarska dela
in poprave se sprejemajo v Corsia Stadion Nr. 10 in via Chloza Nr. 24 pri
Petru Jazbetz.
Vsa priprava za pregrinjala na oknah in ogle-dala po cenah proti vsakej konkurenci. (20-5)

Jožef Pross
mojster mehanike
ima zalogo šivalnih strojev in primernih šivank itd. Sprejme vsake vrste popravo pri strojih, in izvršuje natančno dela svoje stroke.
Naročila iz dežele se sprejemajo za zmerno ceno.
Trst — Piazza Rosario — Trst. (20-5)

Glavna zaloga

izvrstne
PIVE iz pivovarne **STEINFELD**
(Orator Reininghaus v Gradcu)
pri (52-54)

ANT. DEJAK - u jun.

via degli Arresti v Trstu.
Prodaja v sodcih in botelijah.
Na prodaj so tudi *drože* (feccia di birra).

Vinske sesalke

(pumpje) najboljšo sestavo, pri shodu vinorojev na Dunaji z državnim in enim zlatim darilom zaradi dobre izdelave odlikovane, s vsjo pritlikino; prave ameriške cevi z dveletnim poročtvom, Moussoux, sodci, menjalne in kijunaste pipe, prehodne zaklopnice in vsi izdelki iz kovine pri **Franc Syrowy**, Wien, III. Bezirk, Fasungasse Nr. 18. v lastnej hiši. (21-24)

Mesečni obroki
Tedenki obroki

JOSIP GHERSCHIAK

via Farneto N. 12, I. nadstrop.
TRST - blizu lekarne Fentler - TRST

Manufakturno blago in ogledala

VELIKO SKLADIŠČE HISNO OPRAVE

lastne izdelave
z največjo zalogo vsake vrste slik s pozlačenimi okviri kakor tudi velika zaloga razne elastične robe, batiranih odevi in matrac, vedno privedenih.

Prodaja proti plačilu pri nakupu, in tudi proti plačilnim obrokom. (16-5)

Le enkrat

se pomnja tako dobra prilika, da se more izvrstna ura za **polovico** cene kupiti.

Velja
razprodaja.

Po vsaj Evropi nastale politične razmere se tudi Švice niso ognole i zato se je mnogo delalcev izselilo, vsled česar so rušili tudi fabrike. Tako je prva najznamenitejša urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu, izveredno kraso vrezljane i vezene i po ameriškem sestavu napravljane. Vse ure so na sekunde repasirane i mi dajemo poročstvo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poročstva i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro ki ni povolji, nazaj vzeti i zamenjati.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopcem, izveredno točno na sekunde regulirane, razni tega po novem načinu elektrogalvaniški pozlačene, z verižico, medaljonom itd. poprej gl. 25, zdaj ena le po 10 gl. 20 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebrno-nikla, na 15 rubinih, z emajliranim kazalom, na sekunde, kristalnim plošnatim steklom, poprej gl. 21, zdaj ena le gl. 7.25, vse na sekunde repasirane.

1000 ur na vreteno, z izrezanim zaklopcem iz srebrnika, kristalnim plošnatim steklom na 8 rubinih, najnatanjšie repasirane, z verižico, medaljonom i zametnim etuisom, poprej gl. 15, zdaj ena le gl. 5.60.

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rubinih, razen tega električno pozlačene, najnatanjšie regulirane. Te ure so poprej stale 27 gl., zdaj pa stoji le gl. 13.40.

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 l. teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane. Poročstvo se daje, da so najtočnije na sekunde repasirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Taka ura je veljala poprej gl. 35, zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gl. Razen tega se dobiva z uro vred zastoj verižica, medaljon, etui iz zameta i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospé, na 10 rubinih, prej 40 gl., zdaj 20 gl.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospode all gospé, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

650 ur za zid z najlepšim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprej 6 gl., 75 kr.

650 ur budilnice z udarcem, ki prav dobro toče, najnatanjšie regulirane, tudi pripravne za mizne pisarice; poprej 12 gl., zdaj le 4 gl. 80 kr.

650 ur z nihalom v najlepši izdelani visokoj gotiškej omateli, navijajo se vsaki 8 dni, najtočnije na čas regulirane, izveredno lepe i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 let dvojino vrednost, ne imela bi se v nobeni hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota sobi. Take ure so poprej veljale po 35 gl., zdaj pa izjemno le 15 gl. 75 kr. Kadar se naročujete ure z nihalom, treba je priložiti zagotovščino. (8-5)

Napisi:
Razprodaja ur
urarnice Ph. Fromma
Dunaj, Rothernthurmstrasse, št. 9, partere.

Pozora vredno!

Epilepsija,

krč in bozne čutnice! Vsi, ki se zanimajo za te bolezni, ali iščejo gotovo pomoč, naj si zaupno omislijo knjizico **Dr. Hoas-a, strokovnjaka** za krč in čutnične bolezni. Dobi se brezplačno in frankirano edino pri gosp. **Parlaghy,** München, 39, Bayerstrasse. (12-11)

Melbourne 1881. — I. premija. — Sreberna medalja.

Muzikalne igrave,

katero igravo 4-300 komadov, z ekspresijo in brez nje, z mandolino, bobnjem, zvonci, kastagnetami, nebeskimi glasovi, harpami i. t. d.

Igralne škatlje,

katero igravo 2-16 komadov; dalje popotne škrinjice, držala smodk, švajcarske hišice, album-i fotografij, pisavno orodje, škatlje za ro-kavice, težala za pisma, posode za cvetlice, etuis za smodke, tobaknice, mizice, steklenice, krožniki za pivo, denarnice, stoli i. t. d., vse z muziko. Vedno najnovejše in naj izvrstnije priporoča.

J. H. Heller, Bern (Schweiz).
Samo, če se natavnost pri njemu kupi, daje poročstvo pristnosti. Ilustrirani ceniki se dōbe franco. (4-3)

100 najlepših muzikalnih igrav v vrednosti 500 frankov se bo med kupce od 1. aprila do 30. aprila za premlje.

Velika razprodaja ur.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in če komu ura ni všeč, dam mu denar nazaj, toraj kupovalci ni v nobeni nevarnosti.

1 **Cylinder-ura** iz srebrnega nikla z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 **anker-ura** iz srebrnega nikla z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 **srebrna patent anker-ura** z verižico poprej 25 gl., zdaj 11 gl. 25 kr.

1 **srebrna remontoir Washington-ura** z verižico prej 30 gl., zdaj 15 gl.

Zlate urice za gospé, prej 40 gl., zdaj 20 gl. z vratnimi verižicami.

Zlate remontoir-ure, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

Na pet let se jamči.

A. Fraiss,
Rothernthurmstrasse Nr. 9, Wien, gegenüber dem erz-bischöflichen Palais. (12-8)

Naznanilo.

Počastim se, si občinstvu naznaniti, da sem 10 t. m. odpršično manufakturnega blaga, Corso št. 31. v Trstu, tik zaloga Železine g. Sertsch-a. Porabim to priliko, naznaniti, da ho moje skladišče bogato in na izbiro oskrbjeno z novo najboljšo platino, z blagom iz kotona in volne, s šal-i, z robo za žensko opravo z majami, bustami in zavrtniki, kakor tudi s vsem, česar potrebujejo krojači za obleko moškega ali ženskega spola, — po cenah, katerim se konkurence ni bati.

Nadajajo se, da me bo si občinstvo z zaupanjem počastilo, se ponižno priporočam
(6-6)

Giorgio Jess.

Od c. k. av. namestništva potrjeni

bureau za inserate in nananila

Vincencija Hrdlička,

Dunaj, Wieden, Hauptstrasse 36. I. nadstropje

se priporoča p. n. gospodi, bankam, denarnim zavodom in vsakemu trgovcu ali obrtniku v domačih in tujih deželah sploh za posredovanje pri naznanilih pod strogo tajnostjo!!!

Inserati za vse koledarje in časnike se sprejemajo cenejše, kakor če se neposredno naročajo.

Kup in prodajo

hiš, posestev in blaga vsake vrste, posredovanje pri denarjih in službah, pri ženskih posredbah itd. prevzame za inseriranje pod popolno tajnostjo

bureau za inserate in naznanila

Vincencija Hrdlička

za vse časnike na svetu. (20-19)

Nova iznajdba!

Nij več okrpanih čevljev!

Patentirano v vsch država k!

C. k. edin. privilegirani
universalni

klej za usnje,

od

Max. Mur-a, Bruck na štajerskem.

Izvrstno sredstvo, da se usnja z usnjem in z drugo robo popolnoma nepremično mehko trpežno zveže; n. pr: raztrgan čevlj se popravi neznatno in lepo, celo nepremično in trdno, ako se s tem klejom na poškolovan, dal prilipi kos prirejenega usnja. Po dosedanjem zelo pomanjkljivem načinu popravljeni čevlji dādō predeti vsako mokroto, ktera zakrivi po razhlajenju nog toliko boleza; torej svetujem p. n. občinstvu, naj od čevljarjev skrbno popravo sklejom za usnja zahteva — Cena ene steklenice je gl. 1.2 kr. proti pošiljavi svote po kateri bodi pošti.

Glavna zaloga pri Max. Muhr v Bruck na Muhi.
V Trstu prodaja **Andreas Nimer-richter,** čevljarska zaloga, Corso. (20-6)

DEPOSITO D'OROLOGI E MUSICHE
CON
LAVORATORIO PER RIPARAZIONI

Compra, Vendita, Cambio

Riparazione d'Orologi

Orologi da tasca
d'oro e d'argento
Pendole di Francia
dorate di marmo
Regolatori
di Vienna.
da Mur ed a Tavola

Orologi
per Bastimenti
e Cronometri.
Specialità di Orologi da tasca che si
caricano da se-Perpetui.

Orologi da
Viaggio, da Notte,
e Sveglia
della Selva
Schwarzwald
Musiche
di scelte Qualità

Catene
e Chiami d'oro
e d'argento

GIOV. JAHNEL
al Corso N. 10
TRIESTE
FONDAZIONE 1850

Forature per Orologi, Campanelle
di Vetro per Orologi Pendole.

Podpisana si jemlje čast naznaniti, da ima uže 30 let v Trstu Via Nuova N. 735 zraven grške cerkve.

Zalogo mašnih oblačil vsake vrste cerkvenih priprav.

V zvezi z domačimi in tujimi tovarnami, lahko vsako naročilo točno in hitro oskrbi.

V podpisani zalogi se nahaja vsake vrste blago v svili prepreženo se zlatom in srebrom finim, damasti za cerkvene in društvene zastave, za mašna oblačila preproge v svili, v zlatu in srebru in vsaki drugi kovini. V zalogi ima kelhe, svečnike, križe, lampe, svetnilne, monstrance, kadilnice itd.

Vsa naročila izvrši na tačno, okusno in elegantno, bodi si iz šivanine (štikanja) z zlatom ali z svilo. Prevzame tudi vsake vrste dela iz lesa kakor: svečnike, križe, božje grobe, podobe, tabrnakelne, trone itd. Ker podpisana uže čez 30 let v tej stroki dela, pridobila si je ime po raznih škofijah in farah, kar dokazujejo obilna pohvalna pisma in spričevala od onih katere je posluževala s svojimi izdelki.

Katarina Garusa.

(2-2)

Najokusnejša in vendar najcenejša

Darila za Božic in Novo leto

dobivajo se na izbor le v

bazarju Viennese Ferdinand Fischerja via Ponterosso 16/780

Zaloga najnovejših galanterijskih, bižuterijskih reči za luksus, dišav in reči za šalo.

Velika zaloga igrač

10.000 punice vseh mogočih vrst, oblačene in neoblačene z gibljivo glavo in očmi, z lasmi in brez njih od 5 kr. naprej. Punice, ki kličejo: papa in mama od 65 kr. naprej.

Francoske punice, katerim se giblje glava, roke in noge, prav dično oblačene. Mehanične igrače, vodna dela, zanimive igre za potrpeljivost in za družbo, železnice, tumbusi in stavbeni kovčegi, čarovni stroji, metalofoni, malarja na šipke, knjige s podobami, trušnice z barvami, na tisoče drugih novosti. **Glave punc, nezlomljive, ki se dajo prati, z staronemško frizuro, najnovejše.** Atrapi, obesila za božično drevo, svečniki in sveče za božično drevo.

Po zelo nizkej trdnjej ceni. (3-2)

Bazar Viennese FERDINANDA FISCHERJA via Ponterosso 16/780.

Uže 14. januarja.

Tretje izrebanje 3/4 knoz.

Srbskih srečk

iz leta 1881 à 100 frankov v zlatu.

Vsakokrat glavni dobitek

frankov **100.000** v zlatu.

Srečka nose 3/4 obresti v zlatu.

Najmanjši dobitek 100 frankov v zlatu.

Dobitki in obresti se izplačujejo na **Dunaju,** v **Pešti,** mnogih dež. glavnih mestih, v **Belgradu** in v vseh glavn. trgoviščih v Evropi brez vsakega odbitka.

Originalne srečke proti golovem **plačilu gl. 16** in 60 kr. obresti od kupona.

Prejemni listi

za plačilo v 14 mesečnih obrokih à gl. 3. in končni svoti gl. 4.
Kupec si uže z vlogo prvih 3 gl. pridobi pravico igrati sam in brez prikrajšanja.

Pri 1. izrebanju srbskih srečk 12. novembra so glavne dobitke 100.000, 10.000 in 400 frankov v zlatu zadele v naše menjalnice prodane srečke, in dobitki so se točno izplačali.

Menjalnica administracije (4-1)

Dunaj „**MERCUR**“ **Ch. Cohn**
Wollzeile 10 u 13. Wollzeile 10 u 13.